

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 3.5.2007
KOM(2007) 231 lõplik

**KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE, REGIOONIDE KOMITEELE NING
EUROOPA KESKPANGALE**

Iga-aastased märkused euroala kohta 2007

[SEK(2007) 550]

I. SISSEJUHATUS

1. ***Käesoleval aastal tegid Euroopa juhid Rooma lepingu 50. aastapäeva puhul Berliinis piduliku avalduse ja kinnitasid oma otsustavust jätkata üritust, mis on sillutanud teed rahule ja jõukusele Euroopas.*** Selles Euroopa eduloos on kesksel kohal majanduslik integratsioon. Majandustõkete järk-järguline kaotamine viimase poole sajandi jooksul on aidanud tõsta elatustaset, tagada tarbijate õiglasemat kohtlemist, luua uusi investeerimisvõimalusi ning tihendada liikmesriikide vahelisi majanduslikke ja poliitilisi sidemeid. Nagu on öeldud Berliini deklaratsioonis: „Ühisturg ja euro muudavad meid tugevaks.”

2. ***Majandus- ja rahaliit (EMU) on tänaseni Euroopa majandusliku integratsiooni kõige suurem saavutus ja ka eelseisvatel aastatel on see veelgi tihedama liidu kujunemise oluline tegur.*** 318 miljoni inimese jaoks, kes iga päev kasutavad eurot, on ühisraha eurooplaste ühise edu ja tulevaste väljakutsete käegakatsutav sümbol. Pärast euro kasutuselevõttu 1999. aastal on EMU taganud makromajandusliku stabiilsuse ning soodustanud kaubandus- ja investeerimissidemete tihenemist ning finantsturgude integratsiooni süvenemist euroalal. Selle aja jooksul on eurost saanud oluline ülemaailmne valuuta ja nüüd kasutatakse seda laialdaselt ankur- ehk baasvaluutana valuutakokkulepetes ja ametliku reservvaluutana. Eelnimetatud ja muud EMUga kaasnevad hüved peaksid olema riikidele tugevaks stiimuliks minna üle eurole.

3. ***Julgustatuna euro kasutuselevõtmisest Sloveenias 1. jaanuaril 2007 hoogustavad teised liikmesriigid oma ettevalmistusi euroalaga liitumiseks.*** Küpros ja Malta esitasid käesoleval aastal Euroopa Komisjonile ja Euroopa Keskpangale ametlikud taotlused lähenemisaruannete koostamiseks, mille põhjal ministrite nõukogu otsustab, kas nimetatud liikmesriigid saavad liituda euroalaga 1. jaanuaril 2008.

4. ***Üha paremini hakatakse mõistma, et euroala liikmeks saamine tähendab ühiseid väljakutseid ja kohustusi.*** Käesoleva aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul kinnitasid ELi juhid oma iga-aastases hinnangus uuendatud Lissaboni strateegia kohta majanduskasvu ja tööhõive koondsuuniste raames uued, konkreetset euroalale ettenähtud soovitusi. Soovitustes rõhutati vajadust usaldusväärse eelarvepoliitika, riikide rahanduse kvaliteedi tõstmise ning kohanemisvõimelisemate kauba- ja teenuseturgude järele. Samuti kutsuti neis üles jälgima, et palgamuutused vastaksid paremini tootlikkuse muutustele, ja kiirendama finantsturgude integratsiooni.

5. ***Iga-aastased märkused euroala kohta ja nende juurde kuuluv iga-aastane aruanne euroala kohta sisaldab komisjoni seisukohti selle kohta, kuidas euroala riigid tulevad toime ühiste kohustuste ja väljakutsetega.*** Samuti on need koostatud selleks, et anda teavet euroala majandusliku suutlikkuse ning majandus- ja rahaliidu toimimise üle peetava arutelu jaoks. Iga-aastased märkused euroala kohta hõlbustavad ka euroala majanduspoliitika arutelu Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel.

II. EUROALA MAJANDUSLIKU ELUJÕU TAASTUMINE

6. ***Pärast eelmise aasta märkusi euroala kohta on euroala majanduse taastumine hoogustunud.*** Euroala majanduskasv oli eelmisel aastal 2,7%, mis on suurim pärast 2000. aastat ning ületab tunduvalt pikaajalist keskmist. Tööhõive kasv euroalal kiirenes 2006. aastal

umbes 1,5%-ni, mis tähendas ligi 2 miljoni uue töökoha loomist. Inflatsioon püsis 2006. aastal 2% juures, aga vähenes aasta lõpul energiahindade languse tõttu.

7. Euroala positiivsed majanduskasvunäitajad kajastavad osaliselt praegust tsüklilist elavnemist, aga võivad näidata ka seda, et struktuurireformid hakkavad oma mõju avaldama. On näha märke suuremast vastupanuvõimest ülemaailmsetele häiretele. Viimase aja majanduskasvu mõju tööhõivele on olnud eriti suur. 2006. aasta detsembris langes tööpuuduse tase 7,5%-ni, jõudes 15 aasta madalaima tasemeni. Euroala tööviljakuse kasv oli 2006. aastal keskmiselt 1%, võrreldes eelmise kümnendi 0,7%-se keskmise aastamääraga, ja mitmed tegurid osutavad, et see tõus ei pruugi olla tingitud üksnes tsükli faasist. Üldiselt viitavad nimetatud näitajad, et liikmesriikide pingutused suurendada tööhõivet, ergutada uurimis-, arendus- ja uuendustegevust, arendada inimkapitali ning luua ahvatlevamat ja konkurentsivõimelisemat ärikeskkonda jne hakkavad vilja kandma. Nendest näitajatest ilmneb ka kasu, mida annab stabiilsuse suurendamiseks ja keskpika perioodi majandusväljavaadete parandamiseks välja töötatud makromajanduslik raamistik.

8. Sisenõudlusel on euroala majanduskasvus oluline osa. Seda näitab investeerimiskulude jätkuv tõus ja majapidamiskulude uus suurenemine, mis on osaliselt tingitud tarbijate suuremast usaldusest ja euroala headest tööhõivenäitajatest. Mõne tähtsama kaubanduspartneri vähemsoodsatest majandustingimustest ja euro kallinemisest hoolimata aitas majanduskasvule kaasa ka euroala eksport.

9. Euroala majanduskasvu jätkumise väljavaated on 2007. aastal paremad kui paljude eelmiste aastate jooksul. Eeldatakse sisenõudluse võrdlemisi jõudsa kasvu jätkumist, kus endiselt soodsad finantseerimistingimused soodustavad investeerimist, ettevõtete bilansid on paranenud, on vaja teha asendusinvesteeringuid, tootlikkus on suurenenud ja kasumiväljavaated on head. Ülemaailmne majanduskasv tõenäoliselt aeglustub mõnevõrra, aga euroala eksport on heal alusel ja peaks jätkama kasvu.

10. Majanduses võib alati ette tulla üllatusi. Ülemaailmse tasakaalustamatuse ootamatu korrektsioon, vahetuskursiga seotud pinged ja geopoliitilised muutused on tegurid, mis võivad ootamatult vähendada euroala majanduskasvu. Tööturu tõhusam toimimine ja praeguste eelarve konsolideerimise püüete oodatust soodsam mõju võivad samas kaasa tuua oodatust suurema majanduskasvu.

III. KORRA JALULESEADMINE MAKROMAJANDUSES

11. Makromajanduspoliitika peab olema kindlal alusel, et euroala majanduse elavnemine saaks jätkuda. Euroopa Keskpang on alates 2005. aasta detsembrist vähendanud viimastel aastatel pakutud stiimuleid, pidades silmas ohtusid hindade stabiilsusele keskpikal perioodil. Lisaks sellele tuleb euroala liikmesriikides palkade kindlaksmääramisel pöörata piisavalt tähelepanu hindade stabiilsusele, tootlikkuse suundumustele keskpikas perspektiivis ning oskuste ja kohalike tööturutingimuste erinevustele. 2006. aastal jätkus euroala palkade mõõdukas kasv, hoolimata hindade muutumisest ning toodangu ja tööhõive suurest kasvust. Ehkki riikide vahel on endiselt olulisi erinevusi, paistab euroala üldine palgakasv olevat pärast 1990. aastaid raugenud, mis vähendab eelnevatest naftahinna tõusudest tingitud sekundaarseid mõjusid. Rahandusvaldkonnas on oluline, et liikmesriigid kasutaksid majandusliku olukorra paranemisega kaasnevat võimalust saavutada oma eelarve konsolideerimine enne kümnendi lõppu. Selline eelarve konsolideerimine parandaks ka euroala üldist rahandus- ja rahapoliitikat.

12. ***Euroala liikmed on teinud ühiseid jõupingutusi ülemääraste eelarvepuudujääkide korrigeerimiseks.*** Nõukogu otsustas 30. jaanuaril 2007, et Prantsusmaa suhtes algatatud ülemääraste puudujäägi menetlus tuleks lõpetada, kuna tema eelarve puudujääk jäi ka 2006. aastal alla 3%. Saksamaal on majanduse elavnemine aidanud vähendada eelarve puudujääki alla 3% SKTst kavandatust aasta varem. Kreekas toimus 2006. aastal põhjalik korrektsioon, mille tõttu eelarve puudujääk püsib 2,6% piires SKTst. Ka Portugalis ja Itaalias on 2006. aastal toimunud oluline struktuuriline paranemine, mida viimase puhul varjab ühekordsete meetmete mõju. Euroalal tervikuna on paranenud korrigeerimise kvaliteet, loodetakse vähem ühekordsetele meetmetele ja riiklikud kulutused on vähenenud. Üldiselt on konsolideerimispüüded (eelkõige neis riikides, kus on ülemäärased puudujäägid) ja paranenud majandusseis (mis toob kaasa oodatust oluliselt suuremad tulud) koos vähendanud 2006. aastal euroala eelarve puudujääki 1,6%-ni SKTst; 2005. aastal oli see 2,5% SKTst.

13. ***Liikmesriigid, eelkõige need, kes korrigeerivad ülemäärasteid puudujääke, peavad kiirustama eelarve konsolideerimisega, et saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärke.*** Mõned liikmesriigid ei näinud oma 2006. aasta stabiilsusprogrammides ette struktuurilise eelarvetasakaalu parandamist või kavatsesid seda teha üksnes vähesel määral, ehkki stabiilsuse ja kasvu paktis kutsutakse üles konsolideerima eelarvet soodsatel aegadel rohkem kui 0,5% võrra SKTst. Näiteks Prantsusmaa näeb oma programmis ette struktuurilise eelarvetasakaalu parandamist 2007. aastal vaid 0,3 protsendipunkti võrra SKTst. Saksamaa ei kavanda oma stabiilsusprogrammis struktuurilise eelarvetasakaalu parandamist 2008. aastal, ehkki ennustab soodsate aegade tulekut. Mõnes euroala riigis, kus on saavutatud keskpika perioodi eesmärgid, võib fiskaalpoliitika hakata 2007. aastal esile kutsuma tsüklilist mõõna; see oht on eriti suur Madalmaades, kus sel aastal on hoolimata soodsate aegade prognoosist oodata majandusliku seisundi märgatavat halvenemist. Selles olukorras on vaja teha uusi jõupingutusi: liikmesriigid, kes ei suuda heale majanduskasvule vaatamata saavutada piisavat edu, ei pruugi saada piisavat kindlusvaru, et majanduskasvu aeglustumise korral ei ületaks puudujääk kontrollväärtust, milleks on 3% SKTst; see tähendaks 1990. aastate lõpus tehtud poliitiliste vigade kordamist. Samas tuleks vältida ka struktuuriliste eelarvepuudujääkide taasteket riikides, kelle eelarve on tasakaalus või ülejäägiga.

14. ***Eurogrupp võttis 20. aprillil 2007 vastu euroala liikmesriikide fiskaalpoliitika suunised, meenutades kohustust konsolideerida soodsatel aegadel aktiivselt riigi rahandust ning kasutada ootamatuid lisatulusid eelarve puudujäägi ja võlgade vähendamiseks.*** Euroala rahandusministrid arutasid fiskaalpoliitika kooskõlastamise parandamist silmas pidades riikide eelarvemuutusi 2007. aastal ja esialgseid poliitilisi perspektiive 2008. aasta kohta ning nende mõju euroalale. Esiteks võtsid nad kohustuse lähtuda sellest, et 2006. aasta eelarvetulemused on oodatutest paremad, ja seada endale ambitsioonikamad eelarve-eesmärgid kui need, mis seati 2006. aasta stabiilsusprogrammides. Teiseks leppisid nad kokku rakendada 2007. aasta eelarveid kavakohaselt, vältides ülekulusid ja kasutades ootamatuid lisatulusid valitsussektori puudujäägi ja võlgade vähendamiseks. Kolmandaks lepiti kokku, et 2008. aasta fiskaalpoliitika kavad tuleks koostada hoolikalt, et kiirendada keskpika perioodi eelarve-eesmärkide saavutamiseks korrigeerimist liikmesriikide puhul, kes ei ole neid eesmärke saavutanud, ja vältida makromajandusliku tasakaalustamatuse tagantõhutamist liikmesriikide puhul, kes on sihile jõudnud.

15. ***Euroala majanduse tugev kasv annab kõikidele euroala liikmetele suurepärase võimaluse eelarveküsimustes korda luua.*** Tulude puhul on majanduslikult väga hästi põhjendatud ootamatute tulude (nt ootamatult suurest majanduskasvust tingitud tulud) kasutamine valitsemissektori laenude vähendamiseks. Kulude puhul näitavad mõne liikmesriigi kogemused, et valitsemissektori kulutuste vähendamine näib olevat püsivam eelarvepuudujäägi vähendamise viis. Stabiilsuse ja kasvu pakt on aidanud liikmesriikidel edukalt vähendada ülemääraseid eelarvepuudujääke; nüüd peaksid selle ennetavad sätted aitama liikmesriikidel eelarvepuudujäägist täielikult vabaneda, et tulla toime ees ootavate raskustega. Eurogrupi fiskaalpoliitika suuniste järgimisega peaks enamik euroala liikmeid saavutama keskpika perioodi eelarve-eesmärgid 2008. või 2009. aastal ja hiljemalt 2010. aastal peaksid need olema saavutanud kõik.

16. ***Riigi rahanduse kordaseadmine aitab euroala liikmetel toime tulla rahvastiku vananemise majanduslike tagajärgedega.*** Euroopa rahvastiku demograafilise struktuuri muutumisega peaks enamikus liikmesriikides kasvama ülalpeetavate vanurite suhtarv 2050. aastaks üle 50%; praegu on see 25%. Mõned liikmesriigid on juba võtnud olulisi meetmeid selle probleemi lahendamiseks. Kui vajalikke meetmeid kohe ei võeta, avaldab vananemine euroala mitme liikmesriigi eelarvele olulist mõju. Prognooside kohaselt suurenevad euroalal vananemisega seotud riiklikud kulutused, sealhulgas pensioni-, tervishoiu- ja hoolduskulud, praeguse poliitika jätkamise korral 2050. aastaks keskmiselt umbes 4%-ni SKT-st. See näitab, et kõik liikmesriigid peaksid pikas perspektiivis saavutama tasakaalustatud eelarveseisundi ja hoidma seda, et vähendada oluliselt võlga ja ohjeldada prognoositud kulude kasvu. Kirjeldatud vajadus on eriti terav sellistes liikmesriikides nagu Kreeka ja Portugal, kus vananemisega seotud riiklikud kulutused võivad järgmistel kümnenditel suurened kahekohalise numbriga võrra.

17. ***Euroala riikide rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks on vaja järgida kolmesuunalist poliitilist lähenemisviisi.*** Esiteks peaksid liikmesriigid, nagu eespool öeldud, hoogustama jõupingutusi oma eelarveseisundi konsolideerimiseks ning stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud keskpika perioodi eelarve-eesmärkide saavutamiseks. Teiseks aitab Lissaboni strateegia osaks olevate struktuurireformide edasine rakendamine kaasa tootlikkuse kasvule ja töökohtade loomisele, leevendades rahvastiku vananemise majanduslike tagajärgi. Kolmandaks võivad pensioni- ja tervishoiusüsteemi reformid ning investeringud tervena elatud aastate pikendamise pikas perspektiivis parandada riigi rahanduse olukorda.

18. ***Riigi rahanduse kvaliteedi tagamine on samuti oluline, nagu tõdetakse liikmesriikide reformikavades ning ELi majanduskasvu ja tööhõive koostöös.*** Liikmesriikide jaoks on väga tähtis saavutada eelarve-eesmärgid, tagades samal ajal, et maksu- ja kuluarvestussüsteemid soodustaksid vahendite tulemuslikku jaotamist. Maksusüsteemide kohandamine ja valitsemissektori kulutuste suunamine sellistesse valdkondadesse nagu haridus ning uurimis- ja arendustegevus võib tõsta tootlikkust ja edendada kasvupotentsiaali ning tuua olulist ühiskondlikku ja majanduslikku kasu uuenduste ja inimkapitali koondumise näol. Selline poliitika võib ka aidata seada liikmesriikide rahandust säästvamale alusele ja parandada euroala sotsiaalsüsteemide toimimist.

19. ***Riigi rahanduse kordaseadmisega seotud poliitilised kohustused peaksid kajastuma riikide eelarve-eeskirjades ja rahandusvõimude tegevuses.*** Teadusuuringud näitavad, et liikmesriigid, kus on hästi läbimõeldud eelarvelised arväärtused ning kulude ja tulude eeskirjad, säilitavad tavaliselt tugevama kontrolli valitsemissektori laenude üle. Nagu on märgitud käesoleva aasta aruandes euroala kohta, peaksid liikmesriigid kõnealuste eeskirjade koostamisel pöörama suurt tähelepanu nende haardele ja fiskaalpoliitika stabiliseerivale osale.

Ka riikide tõhusatel eelarveinstitutsioonidel on oma osa. Parlamendi eelarvekomitee saab näiteks toetada usaldusväärset fiskaalpoliitikat ja järelkult tugevdada stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavaid sätteid.

IV. SÄÄSTVA MAJANDUSKASVU TAGAMINE

20. *Lissaboni strateegia vilju noppides tuleb euroalal külvata edasiste struktuurireformide seemneid.* Võttes vastu erisoovitused euroala jaoks, rõhutasid ELi juhid käesoleva aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul, et Lissaboni majandusreformide tegevuskava on otsustava tähtsusega majanduskasvu ja töökohtade loomise ergutamise seisukohast kõigis 27 liikmesriigis, aga sellel on ka lisamõõde ühisraha kasutavate riikide jaoks. Esiteks vähendavad majandusreformid euroalal esinevaid inflatsioonipõhjustavaid kitsaskohti ja toetavad majanduse elavnemist. Peale selle on olulised hästitoimivad kauba-, tööjõu- ja kapitaliturud, et tagada sujuv kohanemine riigispetsiifiliste majandushäiretega majandus- ja rahaliidu raames.

21. *Mõne euroala liikme aeglane kohanemine riigispetsiifiliste häiretega tõendab seda, et majandusreformide elluviimist tuleb jätkata.* Euroopa Komisjoni korraldatud ulatuslik kohanemise uuring näitab, et kuigi konkurentsivõime kohanemine on euroalal dünaamiliselt püsiv, kohanevad mõned liikmesriigid muutustega liiga aeglaselt. Konkurentsivõime aeglane kohanemine on aidanud kaasa riikidevaheliste majanduskasvu ja inflatsiooniga seotud erinevuste püsimisele euroalal, mis suurendab riikide poliitilise tegevusetusest tingitud kahju.

22. *Siseturg ei ole hädavajalik mitte üksnes ELi majandusliku heaolu tagamiseks, vaid ka majandus- ja rahaliidu tõrgeteta toimimiseks.* Dünaamiline ja arenenud siseturg võib soodustada riikide konjunktuuritsüklite ühtlustumist ning kiirendada hindade ja palkade kohanemist majandusvapustustega. Nii euroala kui ELi liikmesriikide üks tähtsamaid prioriteete on tagada siseturu valmisolek 21. sajandi võimaluste kasutamiseks ja probleemide lahendamiseks. Kui ühtne Euroopa akt 20 aastat tagasi jõustus, sõltus võrdlemisi homogeenne Euroopa majandus suuresti standardtoodete masstootmisest. Tänapäevases globaliseerumas, uute tehnoloogiate ja laienenud ELi maailmas sõltub aina heterogeensem Euroopa majandus üha enam teadmistest ja teenindussektorist, kusjuures tooted muutuvad üha mitmekesisemaks.

23. *Euroopa Komisjon on koostanud ELi juhtide palvel nägemusdokumendi, milles kutsutakse üle kohandama ühtset turgu uue tegelikkusega¹.* Komisjoni peamine väide on, et Euroopa kodanikele, ettevõtjatele, töötajatele ja tarbijatele käegakatsutavama kasu toomiseks on ühtse turu puhul vaja minna kaugemale meetmetest, millega kõrvaldatakse piiriülesed õiguslikud takistused ettevõtlusele. Tänapäeva poliitika ühtse turu süvendamiseks peab rohkem arvestama mõju, olema tulemuslikum ja globaalsema orientatsiooniga. Komisjon esitab sügisel täieliku ülevaate ühtsest turust koos konkreetsete ettepanekutega poliitiliste meetmete kohta.

24. *Finantsturu valdkonnas peaks euroala kindlustama oma juhtpositsiooni integratsiooni kiirendamisel ELi tasandil, suurendades euro poolt juba antud hoogu veelgi.* Euroala liikmed vajavad finantsalast integreeritust kui kasvupotentsiaali suurendamise ja

¹ „Ühtne turg kodanike jaoks”, komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele, 2007. aasta kevadise Euroopa Ülemkogu vahearuanne, Brüssel, 21.2.2007, KOM(2007) 60 (lõplik).

majandusvapustustega hõlpsama kohanemise vahendit. Ühisraha kasutavad liikmesriigid saavad juba nüüd kasu hästi integreeritud tuletisinstrumentide, ettevõtete võlakirjade ja rahaturgudest. Ühtse euromakseala (SEPA) loomise projekt võimaldab tarbijatel, ettevõtjatel ja teistel majandusvaldkonnas tegutsejatel, olenemata nende asukohast, teha ja saada nii rahvusvahelisi kui riigisiseseid makseid eurodes ühesuguste põhitingimuste, -õiguste ja -kohustuste alusel. Põhjalikum integreerimine looks rohkem võimalusi rahvusvaheliseks riskide jagamiseks ja soodustaks vahendite tulemuslikumat jaotamist kõnealusel alal. Edasi tuleks liikuda näiteks piiriülese kliiringu ja arveldustehingute, euroväeringus riigi võlakirjade ja vekslite turgude (mis on pakkumise poolel ikka veel segmenteeritud) ning hüpoteegiturgede hulgi- (s.o rahastamise) ja jaemüügitasandi valdkondades.

25. Komisjoni valges raamatus finantsteenuste poliitika kohta aastatel 2005–2010 on sätestatud ELi ja euroala finantsturgude edasise integratsiooni kava. Oluline on ELi finantsteenuste tegevuskava mitmesuguste seadusandlike meetmete õigeaegne ja kooskõlastatud rakendamine ning range jõustamine liikmesriikide tasandil. Vaja on ka jätkuvat konsulteerimist, ELi poliitika ja eeskirjade järelhindamist ning uute seadusloomeettepanekute mõju hindamist. Lisaks nimetatud meetmetele tuleb teha täiendavaid jõupingutusi muu hulgas selleks, et tagada ELi järelevalvekorra hea kohandamine integreeritud Euroopa finantsturuga järelevalve tõhususe ja stabiilsuse tagamiseks.

26. Tööturureformid kannavad tööhõive ja tööturul osalemise osas vilja, aga rohkem peaks saama teha selleks, et hõlbustada suhteliste palkade kohandamist kõigis sektorites, soodustada tööturul osalemist ning hõlbustada sektoritevahelist ja geograafilist liikuvust. Paindlikkust suurendavad tööturureformid, tihedam ülemaailmne konkurents, nafta osatähtsuse vähenemine tootmises ja euro vahetuskursi tugevus kuuluvad tegurite hulka, mis on tõenäoliselt mõjutanud euroala palkade kujunemist. Sellest hoolimata on palkade mõõdukuse tagamine endiselt oluline, et muu hulgas pikendada majanduse kasvuperioodi, pidurdada eeldatavat inflatsiooni ja hõlbustada konkurentsivõime kohandamist.

27. Euroala liikmed on saavutanud edu ka tooteturu reformimisel, kuid konkurentsi, uuendusi ja dünaamilisust tuleb veelgi suurendada. Suur edusamm oli teenuste direktiivi vastuvõtmine 2006. aasta detsembris. Väga tähtis on tagada selle kiire rakendamine ja euroalale oleks kasulik kooskõlastada oma jõupingutused selle eesmärgi saavutamiseks. Komisjon märkis liikmesriikide majanduskasvu ja töökohtade loomise reformikavadele antud hinnangus, et kõik euroala liikmed on astunud samme õigusliku reguleerimise parandamiseks ning uurimis-, arendus- ja uuendustegevuse soodustamiseks, kuid kutsus võtma ambitsioonikamaid meetmeid teenustesektori tootlikkuse tõstmiseks. Edasised sammud konkurentsi tõhustamiseks, sealhulgas riigihangete potentsiaali edukam ärakasutamine ja ettevõtluskeskkonna parandamine (nt rahastamise kättesaadavus, tööhõive kaitset käsitlevad piiravad õigusaktid) annaksid tarbijatele võimaluse saada rohkem kasu tootlikkuse kasvust ja euroala parimate tulemustega ettevõtetele võimaluse kiireks kasvuks. Uuendused on üks valdkond, millele tuleb keskendada oma jõupingutused. Kõrgtehnoloogiliste sektorite väljakutsed ja uuenduste püsiv nappus nõuavad tõeliselt konkurentsivõimelise teenuste siseturu ja uuenduste siseturu loomist. Praegu puudub selge ja tõhus intellektuaalomandi õiguste süsteem ning Euroopa teadusruum on ikka veel liiga killustatud.

28. Pärast komisjoni ettepanekut töötada välja uus energiapoliitika leppisid ELi juhid käesoleva aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul kokku kliimamuutusega võitlemise ning energiaga varustatuse kindluse ja konkurentsivõime suurendamisega seotud eesmärkides.

Nimetatud eesmärged tugevdatakse muu hulgas elektrienergia ja maagaasi tegeliku siseturu loomise täiendavate jõupingutustega ning energiapoliitikat toetava ühise välispoliitilise lähenemisviisi väljatöötamisega. Kuigi ELi uus energiapoliitika on äärmiselt oluline kõikide ELi liikmesriikide jaoks, on see euroala jaoks tähtis oma võimaliku mõju tõttu jooksevkontole ja hinnamuutustele.

V. ÜLEMAAILMSE VASTASTIKUSE SÕLTUVUSE KASV

29. *Euroala on järjest suuremas vastastikus sõltuvuses oleva ülemaailmse majanduse osa.* Üks 2006. aasta märkimisväärseid sündmusi oli euro väärtuse tõus tähtsamate kaubanduspartnerite valuutade suhtes. Kõnealuse aasta jooksul tõusis euro väärtus USA dollari suhtes umbes 11% ja Jaapani jeeni suhtes umbes 12,5%. Euro tugevus on jätkunud ka 2007. aasta alguskuudel, mis on tegelikult tõstnud euroala vahetuskursi selle pikaajalisest tasemest veidi kõrgemale. Vahetuskurss peaks olema kooskõlas majanduse põhinäitajatega ning vahetuskursside ülemäärane volatiilsus ja ebakorrapärased muutused ei soodusta majanduskasvu. Kiiresti areneva majandusega riikide, eelkõige Hiina puhul, kus jooksevkonto ülejääk on suur ja kasvab, on soovitatav, et nende valuuta tegelik vahetuskurss liiguks suunas, mis tooks kaasa vajalikud kohandused.

30. *Ülemaailmse tasakaalustamatuse kasvus peitub oht maailma majandusele.* USA jooksevkonto puudujääk kasvas aasta jooksul 857 miljardi USA dollarini, mis on kõigi aegade suurim näitaja. Jaapanis, kiiresti areneva majandusega Aasia riikides ja naftat eksportivates Lähis-Ida riikides jätkus jooksevkonto ülejäägi kasv. Hiina üldine jooksevkonto ülejääk suurenes 238,5 miljardi USA dollarini, ületades 2005. aasta rekordi. Euroala jooksevkonto on peaaegu tasakaalus, aga Euroopa ei ole kaitstud ülemaailmsest tasakaalustamatusest põhjustatud häirete eest. Ülemaailmne tasakaalustamatus on oluline probleem ka tulevikus ja ehkki see näitab teatavaid stabiliseerumise märke, millele aitab kaasa sisenõudluse kasvu mõningane tasakaalustumine, on selle korrapärase korrigeerimise tagamine tähtis ka edaspidi. See on oluline, et vältida võimalikke ohte finantsstabiilsusele ja minimeerida protektsionistlike meetmete ohtu.

31. *Poliitikatagijad on jõudnud ülemaailmse tasakaalustamatuse probleemi lahendamise suhtes üksmeelele.* Üksmeel on leitud tänu 2006. aasta aprillis Rahvusvahelise Valuutafondi algatatud mitmepoolsetele konsultatsioonidele, millest euroala on aktiivselt osa võtnud koos nelja teise olulise ülemaailmse osalejaga. Ülemaailmse tasakaalustamatuse küsimuse arutelu on andnud positiivseid tulemusi ja Rahvusvaheline Valuutafond peaks jätkama edasiliikumise jälgimist. Meetmed, mille rakendamises võtmetähtsusega osalejad peavad kokku leppima, on järgmised: i) suurem riiklik säästmine USAs koos meetmetega eelarvepuudujäägi vähendamiseks ja erasektori säästmise soodustamiseks; ii) täiendavad struktuurireformid Jaapanis, sealhulgas eelarve konsolideerimine; iii) vahetuskursi suurem paindlikkus mitmes kiiresti areneva majandusega Aasia riigis, kus on ülejääk, eelkõige Hiinas; iv) suuremate naftatulude tõhus kasutamine naftat eksportivates riikides; ning v) struktuurireformide rakendamine euroalal, et säilitada kasvupotentsiaal ja suurendada sisenõudlust. Euroala näitab oma otsustavust rakendada täiendavad struktuurireformid. Praegu on tähtis, et teised asjaomased osalejad rakendaksid kokkulepitud poliitilist tegevuskava vastavalt Rahvusvahelise Valuutafondi mitmepoolsetel ja kahepoolsetel konsultatsioonidel kokkulepitud ajakavale.

VI. ENDA KUULDAVAKSTEGEMINE KOGU MAAILMAS

32. *Pärast eelmise aasta märkusi euroala kohta on astunud mitmeid samme euroala välise esindatuse parandamiseks.* ELi rahandusministrid on palunud ELi liikmesriikide esindajatel Rahvusvahelise Valuutafondi juhatuses valida pikema ametiajaga esimees. Nimetatud soovitude üksikasjades on kokku lepitud, kuid neid veel ei rakendata. Samuti lepidi kokku komisjoni ametniku määramises Rahvusvahelise Valuutafondi euroala tegevdirektori bürosse, aga ka seda kokkulepet ei ole veel rakendatud. Peale selle on EL ja liikmesriigid kokku leppinud toetada komisjoni osalemist G7 kohtumistel kõigis tema pädevusse kuuluvates küsimustes. Euroala esindajad, sealhulgas komisjon, osalesid eelmisel aastal kõigil Rahvusvahelise Valuutafondi mitmepoolsete konsultatsioonide etappidel ning enne G7 ja Rahvusvahelise Valuuta- ja Rahanduskomitee (IMFC) kohtumisi on välja töötatud euroala ühised seisukohad ja tegevussuunised.

33. *Tuleb astuda täiendavaid samme, et viia euroala väline esindatus vastavusse tema kasvava tähtsusega maailma majanduses.* Tugevam väline esindatus võimaldaks euroalal haarata juhtrolli tema pädevusse kuuluvates küsimustes, nagu näiteks ülemaailmne tasakaalustamatus. Kuigi ühise euroala esimehe ametikoha loomine jääb euroala esindamise parimaks võimaluseks tähtsamatel rahvusvahelistel rahandusfoorumitel ja tähtsamates rahandusasutustes, on seda lähiajal raske saavutada, mis on osaliselt tingitud liikmesriikide erimeelsustest. Tuginedes teatisele „Euroopa maailmas”, aitab komisjon edaspidi aktiivselt kaasa ühiste seisukohtade väljatöötamisele väga olulises välise esindatuse küsimuses.

34. *Ülemaailmsete küsimuste lahendamisel tuleb rohkem arvesse võtta kiiresti areneva majandusega riike ja kõige vähem arenenud maid.* Seda kajastas 2006. aasta septembris Singapuris Rahvusvahelise Valuutafondi iga-aastaselt kohtumisel kokkulepitud kvootide ja häälte reformipakett, millega suurendati Hiina ja teiste kiiresti areneva majandusega riikide kvote. Praegu jätkuvad arutelud edasiste reformide ning Rahvusvahelises Valuutafondis ja Maailmapangas esindatuse üle. Euroala soov esineda ühiste seisukohtadega ja tähtsamate kiiresti areneva majandusega riikide majanduslik esilekerkimine põhjustavad tõenäoliselt suuri muutusi rahvusvahelises finantssüsteemis.

35. *Euroala edendab tihedamat makromajanduslikku ja reguleerimisalast koostööd nii uute kui ka juba olemasolevate partneritega.* Eelmisel aastal hakati peale Euroopa Komisjoni iga-aastase makromajandus- ja reguleerimisteemalise dialoogi Hiina rahandusministeeriumiga pidama ka dialoogi Hiina riikliku arengu- ja reformikomisjoniga. Jätkusid korrapärased dialoogid Jaapaniga ning 2006. aastal hakati pidama makromajandus- ja rahanduse valdkonna reguleerimise teemalist dialoogi Venemaa valitsusega, mis peegeldab Venemaa suurenevat tähtsust ELi strateegilise partnerina. Käesoleval aastal on kavas alustada uut, korralist makromajandusteemalist dialoogi India ja ELi vahel. Kaalutakse ka uute, makromajandusteemaliste dialoogide pidamist Brasiilia ja Lõuna-Aafrika Vabariigiga, et võtta arvesse nimetatud riikide osa oma piirkondades ja nende strateegilist partnerlust Euroopa Liidu ja euroalaga.

VII. TÕHUSA JA ÕIGUSPÄRASE POLIITIKA TEGEMISE SOODUSTAMINE

36. *Euroala riigid vajavad ühiste majanduslike väljakutsetega toimetulekuks tõhusat ühise haldamise süsteemi.* Kõnealuses küsimuses on järjest olulisem roll eurogrupil, kes aitab

euroala liikmetel jõuda ühisele arusaamisele nende ees seisvatest ühistest poliitilistest probleemidest. Viimase kaheteistkümneme kuu jooksul on eurogrupp püüdnud komisjoni kaasabil süvendada üksmeelt struktuurireformidega seotud probleemide ja muude euroalaga seotud küsimuste suhtes, millele on juhitud tähelepanu majanduskasvu ja töökohtade koondsuuniste raames antud euroala soovitusel. Majanduspoliitika kooskõlastamise parandamisel on saavutatud mõningast edu, millest annab tunnistust riigieelarvepoliitika suuniste vastuvõtmine ning suurema tähelepanu pööramine makromajanduspoliitika ja struktuurireformide sidususele. Nüüd tuleks seada eesmärgiks muuta ühine arusaam kooskõlastatud tegevuseks, et tulla toime nimetatud probleemidega ja maksimeerida ühisrahast saadav kasu. Poliitilistele aruteludele võib kaasa aidata liikmesriikide suurem valmisolek otsida ühiseid lahendusi.

37. Euroalal tehtavate poliitiliste otsuste tõhusus on oluline, ent seda on ka nende õiguspärasus. Kõnealust eesmärki silmas pidades on Euroopa Komisjon valmis osalema Euroopa Parlamendi kavandatud dialoogis euroala majanduse ees seisvate peamiste väljakutsete teemal ning aitama sellele igati kaasa. Kõnealuseid väljakutseid aitab mõista iga-aastane aruanne euroala kohta, kus analüüsitakse euroala majanduslikku olukorda, makromajanduspoliitika arengut, struktuurireformidega seotud väljakutseid ning majandus- ja rahaliidu välismõõdet.

38. Euroopa Komisjon pöörab majandus-ja rahaliidu 10. aastapäeva lähenedes järjest enam tähelepanu selle liidu toimimise hindamisele ja euroala majandusest täie kasu saamise viiside leidmisele. Siinkohal on olulised mitmed küsimused, sealhulgas see, kuidas peaks euroala hästi ettevalmistatud majandushaldus praeguste ja tulevaste väljakutsetega toime tulema ning kas Euroopa ja siseriikliku tasandi poliitikakujundajad suudaksid rohkem ära teha sellise poliitika saavutamiseks, mis toob kaasa suurema majanduskasvu ja tööhõive.

VIII. JÄRELDUS

39. Poliitikakujundajad peaksid kasutama euroala majanduse elavnemisega kaasnevat võimalust kindlustada usaldusväärne riigi rahandus ja viia ellu täiendavaid struktuurireforme. Iga-aastastes märkustes euroala kohta käsitletakse praegusaja kõige olulisemaid euroala probleeme. Liikmesriigid peavad eelarveküsimustes seisma vastu kiusatusele rakendada lõdvemat eelarvepoliitikat, suurendades jõupingutusi keskpika perioodi eelarve-eesmärkideni jõudmiseks ja saavutuste hoidmiseks ning riigi rahanduse struktuuri ja kvaliteedi parandamiseks. Eurogrupi hiljutiste fiskaalpoliitiliste tegevussuuniste rakendamine on väga oluline konsolideerimise lõpuleviimise seisukohast euroalal tervikuna, see suurendab veelgi eelarvepädevate asutuste usaldusväärset ja on kasuks maksu- ja rahapoliitikale. Struktuuriküsimustes on liikmesriikidel kasu varasemast poliitikast, aga majandus- ja rahaliidu tõrgeteta toimimise tagamiseks ja elatusaseme pikaajaliseks tõusuks on vaja ellu viia täiendavaid reforme. Ülemaailmsel tasandil on euroala viimase aasta jooksul võtnud meetmeid oma välise esindatuse parandamiseks rahvusvahelistes asutustes ja foorumitel ning makromajandusteemaliste dialoogide edendamiseks strateegiliste majanduspartneritega, pidades silmas ka ülemaailmse tasakaalustamatuse küsimuse lahendamist. Et euroala saaks rahvusvahelistes majandusküsimustes esineda tõepoolest ühel häälel, tuleb siiski astuda veel täiendavaid samme.